

Victor Lind knytter Knut Rød til nazismen gjennom en utvetydig hilsen, mens størrelsesforholdet mellom statue og sokkel rokker ved vedtatte koder for et monument.

FOTO: TROND SOLBERG/SCANPIX

En god start

Bok essay

Erling Bugge

*Victor Linds
Monument*

Torpedo Press &
Ctrl-Z Publishing

● Engasjert,
kunnskapsrikt
og perspektive-
rende om et kunstverk. Som
første bok i en ny serie, setter
den en god standard.

tallet har kunstneren Victor Lind (69 år), hvis mor var jødisk, tematisert nazistenes behandling av norske jøder – og Røds rolle.

Monument befinner seg på Holocaust-senteret. Den halvmeter høye skulpturen fremstiller politiinspektøren idet han gjør hitlerhilsen, og er plassert på en langt høyere, svartglinsende sokkel.

Bugges innforlivede bok er basert på både en sterk forståelse av Lind som kunstner, samt aversjon mot frifinnelsen av Rød. Forfatterens kunnskapsrike nærlesning utdyper verkets

Kunsthistoriker Erling Bugges

bok om Victor Linds skulptur *Monument* belyser et kunstprosjekt ut fra faglige og historiske perspektiver.

Forlaget Torpedo har valgt å karakterisere denne første boken i serien *Karavane* for et «essay». Det må være i mangel av et bedre begrep, for bruken har lite av essayformens litterære, utprøvende stil. Boken *Victor Linds Monument* plasserer seg et sted mellom monografi, pamflett og forsvarsskrift. God sakprosa er det likevel.

Omdiskutert frifinnelse. Bugge starter med en utlegning av skulpturens foranledning: Deportasjonen av 532 norske jøder til Auschwitz i 1942. Politinspektør Knut Rød var ansvarlig, men ble like fullt frikjent i 1948. Frifinnelsen er i dag svært omdiskutert blant jurister og andre. Siden midten av 1990-

karakter. Utstyrt med kunnskaper og perspektiver måles verket i lys av så vel Linds kunstnerskap, som tenkere som Giorgio Agamben og Slavoj Zizek.

Skyggeside. Få er i utgangspunktet uenige i at Lind behandler en skyggeside i norsk historie. Men fremfor å trekke tydelige linjer mellom bødler og ofre, kunne boken med hell innatt en mer drøftende holdning. Hvilket ansvar har enkeltmennesket – også i dag? Kan kunst bli selvgod bare av å være på det godes parti? Er det nok å la den figurative skulpturen danne kontrast til en abstrakt sokkel? En ny essayserie, som kjærkomment inviterer fagpersoner fra ulike felt til å skrive om kunstverk som har utvidet kunst- og samfunnsdebatten, skulle ha drøftelsen i forsetet.

LOTTE SANDBERG